

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 800
Letna naročnina L. 1.500
Letna inozemstvo L. 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIV. - Štev. 38 (709)

Gorica - četrtek 20. septembra 1962 - Trst

Posamezna številka L 35

Beseda iz Fatime našim rojakom

(Govoril Mirko Mazora na Opčinah 9. sept. 1962)

Poglejte ta obraz Gospe Svete iz Fatime. Kaj diha iz njega? Ljubezen in žalost.

Najprej topla materinska ljubezen do svojih otrok, ki so njih duše zaznamovane s krvjo njenega božjega Sina in ki jih Ona neizmerno želi imeti nekoč pri sebi tam v blaženi večnosti.

MARIJA LJUBI ZALOSTNE

A če je kdo, ki ga božja Mati ljubi še prav posebno, potem so to tisti, ki so Nji, Kraljici mučencev, in njemu trpečemu Sinu po križu in bolečini najbolj podobni.

To si ti, ki objokuješ svoje drage, ki so v vojni vihrji zaradi demonskega sovraštva izginiti Bog ve kje.

To si ti, ki so te udarili življenja oropali zemeljske sreče in te vrgli v naročje bridkosti; ti, ki sta ti krivica in hudobija za večno strla veselje in te zagnila v tiho žalost.

Vi, ki »na licih tožnih se pozna le sled solza in ran« — vi ste predmet posebne Marijine ljubezni; na vaši strani je vse tisto njeno usmiljeno Srce.

Kako velika je ta tolažba, kako sladka ta zavest! Ob tej zavesti se solze trpečih spreminjajo v bisere, in ko se bodo te solze razpršile, se bo v njih blestela mavrica božje lepote.

ZALJJO JO NASI GREHI

Poglejte sedaj zopet ta obraz. Iz njega diha tudi bridkost. V tistem materinem Srcu je zasajen trn — naši greh, ki kakor ostrti meči režejo vedno globlje in globlje v njeno brezmadežno dušo. Zlasti dva ali trije greh.

BOGOKLETSTVO

Prvič: Greh preklinjanja božjega veličastva. Na sodni dan bodo vstali mu-tasti in bodo hvalili Boga, da jim ni dal dar govora, tako grozen bo pogled na grehe, ki jih delajo mnogi s svojim jezikom. Takrat bodo vpili vsi nespokorjeni preklinjalci božjega veličastva: Gore padite na nas! Zemlja pogreznite nas! A zemlja jih ne bo pogotnila, marveč presunil in pretresel jih bo pogled milijonov. Takrat bo lažje Sodomi in Gomori, kakor takim ljudem.

SKRUNJENJE GOSPODOVIH DNI

Drugič: Greh skrunitve Gospodovih dni s hlapčevskimi deli in opuščanjem svete maše. Daritev sv. maše je nekaj tako neizmernega, da bomo šele v večnosti izmerili vse globine in visočine sv. daritve. Če bomo v tem življenju cenili in spoštovali sv. mašo, potem nam bo ta nekoč zelo pomagala, ko bomo klicali na pomoč iz vic, drugače pa ne. Ob nedeljah dvignite kvišku svoje čelo, poživite družinsko skupnost, oddahnite se duhovno in telesno, naskrajte se novih moči za nadaljnje borbe in zmage.

Danes se veliko govori in piše o svobodi. Prav! Zato ne bodite sužnji kapitalistov ene in druge barve, ne bodite sužnji krivičnega mamona, da ne boste zgubili veselja do dela in življenja. Bodite res svobodni božji otroci, ki dajo na svoj ponos in človeško dostojanstvo.

BOGOSKRUNSTVA

Tretji greh: Božjeropne spovedi in obhajila zaradi prostovoljnega zamolčevanja v zakramentu sv. pokore nekaterih nečistih grehov in skrunitve zakonskega svetišča. Tako iz leta v leto: življenje vedno bolj zamotano, vesti vedno težja, čimbolj se božjeropnik bliža grobu in večnosti.

To so grehi, s katerimi si mnogi pletejo blé, — grehi, ki so v preteklosti že povzročili cele potoke krvi in solza. In kaj bodo povzročili v bodočnosti? Ali ne slutite, da vsi nad nami nekaj težkega in temnega? Zadoštuje ena iskra in svet je pogorišče. Kaj bo z nami in našimi družinami? Kaj skrivaš, bodočnost, v svojem temnem naročju? Težka so ta vprašanja!

Mati božja vidi in ve, zato diha iz nje-

nega oblička žalost zaradi grehov človeštva, prvih virov vsega gorja.

O ZABLODAH DUHA

Poleg zablod srca so danes zelo hude in usodne zablode duha. To je žalostna karakteristika našega časa. Točno tako, kot je napovedala Mati božja v Fatimi: Takrat se bodo razširile hude zablode. Saj je zmota s svojimi krinkami zajela cele trume tudi vernih katoličanov. Saj je laž s svojimi varljivimi obeti speljala na stran-pota dolge vrste sicer pametnih in treznih ljudi. In kogar zmota enkrat zajame, tega ne spusti več. Je kakor močvirje, kamor je zašel popotnik v temni noči. Vedno globlje se pogreza. Obupni kriki se razlegajo v gluho noč. Nekaj časa grgra, grgra — potem pa mir!

Predragi rojaki! Ne poslušajmo več plačanih šarlatanov. Poslušajmo predvsem svojo pamet in svojo vest, da ne bomo prišli do spoznanja resnice po težkih eksperimentih, potem ko nas bo zmota bridko razočarala ter nas krvavo udarila po glavi in duši.

CERKEV JE NASA UCITELJICA

Ker je pa naš razum po izvirnem grehu zelo omejen in pri iskanju resnice ne preveč zanesljiv, zato se oklenimo tiste granitne skale — Cerkev — ki se od razburkanih valov ne da omajati, ki kljubuje vsem viharjem že stoletja in stoletja, večno mlada sila, dočim so vsi filozofski sestavi okrog nje izginiti kakor papirnate igračke, ko veter potegne.

Peklenska vrata je ne bodo premagala. Zato poslušajmo katoliško Cerkev, to mesto na gori. Kar ona uči, to je resnica!

PRIPRAVIMO SRCA

ZA VESOLJNI CERKVENI ZBOR

Pred nami je silno važen dogodek, ki bo imel velik odmev po vsem svetu — vesoljni cerkveni zbor. Zopet bo Cerkev spregovorila svojo besedo in nam podala jasne smernice za našo časno in večno srečo.

Mogočno stoje egiptčanske piramide. Že tisočletja jih obseva sonce in obliva dež. Zgodovina človeštva hiti mimo njih. One pa stoje mirno sredi spremembe časov in bežnih dogodkov. Taka je beseda Cerkev, ki jo spregovori na koncilu. Ona ima trajno veljavo. Vse besedičenje njenih nasprotnikov, vse rožljanje sveta besede Cerkev ne more zasuti in njene životvorne moči ne more obledeti. Kadar ne bo več ne duha ne sluha o vsem žlobudranju modernih zmot in bo vse to kot razbite črepinje zasuto, bo beseda Cerkev še vedno na površju kakor Noetova ladja na divjih razpenjenih valovih, ki so vse drugo pod seboj pokopali.

Sprejmimo vesoljni cerkveni zbor kot velik božji dar. Pripravimo se nanj z molitvijo in dobrimi deli. Vam, velikodušni verniki, rečem še več: Pripravimo se z žrtvijo in pokoro, da bi svetil koncil žel bogate sadove, da bi našel odprte duše in srca kot dobra zemlja, ki diha razorana v pramladnem jutru. Da bi bil ta cerkveni zbor svetla mejnik med preteklo temo in smrtno senco ter žarko svetlobo lepših in boljših časov.

Mi sami pa hočemo sprejeti, kar bo Cerkev priporočala, ter odločno zavrniti, kar bo ona obsojala. Tako bomo imeli v svoji posesti resnico, ki po nji hrepeni sleherni duh, in resnica nas bo osvobodila.

GESLO A. M. SLOMSKA

Za zaključek vam hočem podati geslo, ki ga nesite na svoje domove, na svoje delo, v svoje vsakdanje življenje. To geslo je tista velika beseda svetniškega Antona Martina Slomskega, čigar stoletnico smrti obhajamo prav ta mesec:

SVETA VERA VAM BODI LUČ, materina beseda pa ključ do edino prave narodne omike.

Dragi rojaki! Naša vera ne sme biti samo nekaj zunanega, samo okras življenja, kot je pri mnogih papirnatih kristja-

Morda se bo kdo vprašal kaj ima Kuba skupnega z Berlinom. Toda dejstvo je, da je Kuba zopet na dnevnem redu takoj za berlinskimi vprašanjem oziroma še pred njim. Za to je poskrbel neutrudljivi kaljivec miru Nikita Sergejevič Hruščev. Potem ko je javno podpisal s kubanskim diktatorjem Fidelom Castrom sporazum o sovjetski gospodarski in vojaški pomoči, je poslal v Washington grozljivo diplomatsko noto, v kateri svari ameriško vladno pred posledicami, ki bi jih povzročil eventuelen nastop ZDA proti Kubi. V noti grozi nič manj kot z nuklearnimi nastopi proti Ameriki, če bi se ta le s pristom dotaknila njihovega (sovjetskega) milijončika na Kubi. Kot opravičilo za tako oster nastop navaja sovjetska vlada pooblastilo, ki ga je ameriški kongres dal predsedniku Kennedyju, da v slučaju potrebe lahko vpokliče pod orožje 150 tisoč rezervistov.

V drugem delu iste note pa se Hruščev dela popustljivega in ponuja premirje v Berlinu, sklicujoč se na notranje težave, ki jih srečuje ameriška vlada pri pogajanjih o Berlinu spricho bližajočih se volitev za delno obnovo kongresa (ameriški parlament). Sovjetska vlada — je v noti rečeno — je pripravljena vzeti to okoliščino na znanje. Z drugimi besedami povedano, Hruščev nudi Zahodu odlog v berlinskem vprašanju do meseca novembra, ko se bodo zaključile volitve v ameriški kongres.

ODMEVI V ZDA IN BONNU

Ta nenadna sovjetska poteza je na Zahodu učinkovala kot dvorezen nož prav kakor si je sovjetska vlada želela. Na eni strani je z odložitvijo berlinskega problema na poznejši čas nekoliko pomirila Zahod, na drugi pa je med iste zahodne sile zabila klin nesloge. To je spretno dosegla s povezavo Berlina s Kubo. — Kar se tiče prvega dela diplomatske note, je ameriška vlada preko predsednika Kennedyja mirno odgovorila, da je sovjetske grožnje prav nič ne plašijo in da bodo ZDA nadaljevale v zavarovalnih naporih pred

nih. Naša vera mora biti v dejanju in resnici, v junaški volji, pripravljeni dobro delati in se slabega ogibati.

Možje in žene! Mladina! Naj se razodeva naša vera po molitvi, prejetanju sv. zakramentov, izpolnjevanju božjih zapovedi, ljubezni do božje Matere, spoštovanju do katoliške Cerkev, — naj se razodeva v besedi in dejanju, v javnem in privatnem življenju, pri bratih in tujcih, pri sedih in domačem ognjišču, na delu in v uradu, v tvojem branju kat. tiska in ko greš na volišče. Da, tudi tam moraš povedati svetu: Jaz sem katoličan in Slovenec. To je moja stranka!

Zavedajmo se, da le verni in pobožni narodi imajo bodočnost, neverni in brezbožni pa so že v moralni dekadenci. Le iskreno pobožni ljudje so najboljši člani svojega naroda, neverni in brezbožni pa so parasiti, ki glodaajo na korenini narodne sreče. Z istim zamahom, s katerim vrže človek iz svojega srca Boga in vero, — z istim zamahom vrže iz srca tudi ljubezen do naroda, ki ga proda za perišče dolarjev.

S tem sem povedal dovolj. Zato pojdite in prekasite z edino zveličavno vero vse svoje življenje.

Če boste to storili, potem lahko rečem, da ste vi velik duhovni kapital, ki bo s svojo dejansko vero in pobožno molitvijo pospešil tisti čudoviti dan, ki ga je napovedala Ona v Fatimi: Končno bo zmaga-lo moje Srce!

izzivani z bližnjega otoka. Trenutno ni potreben nastop proti Kubi, toda kakor hitro bi Kuba zaradi tuje vojaške pomoči ogrozila varnost ZDA ali ameriškega kontinenta nasploh, je ameriška vlada trdno odločena podvzeti vse potrebne ukrepe, da se tovrstni nevarnosti postavi po robu. V ta namen je ukazala svoji mornarici naj poostri nadzorstvo nad vsemi ladjami, ki so namenjene ali se vračajo s Kube.

V ostalem si sovjetske grožnje v Washingtonu razlagajo kot skrbno preračunano propagandistično potezo, s katero se je Hruščev hotel kriti pred očitki svojih nasprotnikov, češ da ni zmožen sprejeti nobene odločitve v Berlinu. Da bi resno mislili na vojaški spopad z ZDA zaradi Kube je skoro izključeno, saj ni sedaj prvič, da grozi s sovjetsko intervencijo. To pač že spada v običajno taktiko Hruščeva, da v eni roki vihti meč, z drugo pa moli oljkovo vejico.

Toda pravi učinek je sovjetska nota dosegla v Bonnu, kjer so še obujali spomine na pravkar zaključeni obisk generala De Gaulle. Kruta stvarnost jih je bliskoma prebudila iz teh sanj in spet postavila pred realne probleme. Vladne kroge je zlasti vznemirilo dejstvo, da hoče Hruščev povezati rešitev berlinskega vprašanja s kubanskim in ga rešiti direktno z Združenimi državami. Časopisi so takoj zagrabili to okolnost in začeli pisariti o »kravjih kupčijah«, o katerih naj bi se Kennedy in Hruščev več ali manj že domenili. S tem v zvezi omenjajo o-bisk, ki ga je ameriški notranji

ministri Udall opravil pri Hruščevu pretekli teden. Kot znano je slednjega poslal Kennedy k Hruščevu, da mu razloži in se opraviči za incident z letalom U-2 nad Sahalinom. Prav gotovo sta govorila tudi o drugih aktualnih mednarodnih problemih. — Sovjetska nota je tako prillila novega olja polemiki med Ameriko in nemško zvezno republiko.

Da bi ta stara in nova nesoglasja med Bonnom in Washingtonom nekoliko ublažil, se je nemški podkancler in minister za gospodarstvo Erhard odpravil čez Atlantski ocean. Z njim pojdejo še minister Scheel ter zunanji minister Schroeder, o katerem je znano, da se ne povsem strinja z Adenauerjem.

Te obiske nemških ministrov v ZDA postavljajo tudi v zvezo z Adenauerjevim umikom iz politike, do katerega naj bi prišlo prihodno jesen. Posebno glasni so v tej zahtevi liberalci, ki jo postavljajo kot pogoj za vsako nadaljnje sodelovanje v vladi. Vendar tudi sami krščanski demokrati le težko prenašajo starega kanclerja, ki jim poleg zaslug povzroča tudi resne preglavice, zlasti v zadnjem času. Njegovi ministri imajo ne-hvaležno nalogo, da morajo vse te nevesčnosti popravljati, kar se pač popraviti še da. Tako bo prihodnje dni prišel v Bonn nič manj kot angleški minister za evropske zadeve lord Heath. Sestal se bo z zunanjim ministrom Schroederjem, ker kanclerja Adenauerja, ki je na počitnicah v Italiji, ne bo še domov. Po znani polemiki z Macmillanom je to razumljivo.

Anglija pred odločitvijo

Porajajoča se gospodarska skupnost med šestorico držav Zahodne Evrope ki se iz leta v leto vidno vedno bolj izrazito oblikuje, občutno spreminja tradicionalne odnose med evropskimi državami-članicami na eni strani ter med Skupnostjo kot tako in zunanjimi državami na drugi strani. Ena takih najbolj vidnih držav, ki jo problem Skupnega evropskega tržišča najbolj vznemirja je Velika Britanija, ki jo je, čeprav je zemljepisno ločena od evropskega kontinenta in tudi politično rada hodi svoja pota, strah pred osamljenostjo tako prevzel, da je sklenila zaprositi za vstop v SET. To se je zgodilo nekako pred letom dni. Več mesecev so v Bruslju trajala pogajanja med Veliko Britanijo in ministri Evropske gospodarske skupnosti, ki so ugodno napredovala, dokler se niso proti koncu julija letos nevarno zataknila. Ko je bilo treba premostiti zadnje težave, je Francija ob tihi podpori Zahodne Nemčije preprečila nadaljno napredovanje pogajanj in s tem morda pristop Anglije v SET v doglednem času.

Kljub temu angleški ministrski predsednik Macmillan ni klonil in vrgel puške v koruzo. Še vedno je trdno prepričan, da je pristop Velike Britanije k SET-u nujno potreben in koristen za vse. To svoje stališče je z vso energijo branil na konferenci držav Commonwealtha, ki se je pričela 10. septembra v Londonu in ki je še v teku. Prvi teden konference je ves potekal v znamenju problema vstopa Velike Britanije v SET. — Kot rečeno, je Macmillan

zastavil ves svoj ugled in vpliv, da pomiri in prepriča predstavnike držav Britanske skupnosti o koristnosti in umestnosti pristopa Velike Britanije k SET-u. Po njegovem bi to bilo v korist ne samo Anglije in Evrope, ampak tudi Commonwealtha samega, ki bi tako dobil nove izglede za gospodarski razvoj.

COMMONWEALTH IN SET

Toda večina ostalih predstavnikov držav Commonwealtha je zavrnila Macmillanove teze ter se izrekla proti vključitvi Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost iz enostavnih gospodarskih razlogov. Kot znano mnoge izdelke in zlasti poljske pridelke izvažajo države Commonwealtha v Veliko Britanijo brez ali z zelo nizkimi carinami po sistemu tako zvanih »imperialnih preferenc«, uveden leta 1932. Zaradi tega se te države boje, da bi izgubile tržišče. V to skupino držav spadajo predvsem tako imenovani »beli dominioni« (Avstralija, Nova Zelandija in Kanada), ki so bile med najbolj glasnimi nasprotniki proti SET-u. Drugi ali azijski skupini načeljuje Indija, ki se prav tako upira britanskemu vstopu v SET iz gospodarskih, pa tudi političnih razlogov. Tretjo skupino nasprotnikov SET-a tvorijo nove afriške države pod vodstvom Gane. Njihovo nasprotovanje do SET-a je pretežno političnega značaja.

Izmed petnajstih držav članic Commonwealtha sta se samo Ceylon in Sierra Leone izrekla pozitivno o pristopu Velike Britanije

(Nadaljevanje na 3. strani)

KRŠČANSKI NAUK

Kako se delijo zakramenti bolnikom in umirajočim

Ko pokličemo duhovnika, mu je treba povedati:

- 1) kje bolnik stanuje (natančno zlasti v mestih),
- 2) ali je pri zavesti,
- 3) ali more kaj zaužiti.

Doma pripravimo mizico za previdevanje (če je le mogoče):

- 1) miza mora biti pokrita z belim prtom, na nji naj bo križ in dve sveči;
- 2) na levi strani naj stoji posodica z blagoslovljeno vodo in vejica;
- 3) na desni strani kozarec s čisto vodo in zraven žlica;
- 4) pred posodico z blagoslovljeno vodo postavimo krožnik, na katerem je 6 kosmičev vate (bombaža) in nekoliko soli. To naj se po odhodu duhovnika sežge;
- 5) pred kozarcem s čisto vodo položimo zravnano brisačo;
- 6) mizica naj bo postavljena tako, da jo bolnik lahko vidi.

Preden duhovnik pride, je prav, da damo bolniku priložnost, da se tiho zbere. Obudimo z njim vero, upanje in ljubezen ter kesanje. Narekujmo mu primerne zdihljaje.

Ob duhovnikovem prihodu

Prizgemo sveče na mizici. Duhovnik ob vstopu pozdravi: »Mir v tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo!« Nato pokropi bolnika in vse navzoče z blagoslovljeno vodo. — Sledi bolnikova spoved, ko vsi drugi zapustijo bolnikovo sobo in zunaj kleče molijo sv. rožni venec.

Po končani spovedi jih duhovnik spet pokliče k bolniku v sobo.

Sv. obhajilo bolnika (sv. popotnica)

Vsi pokleknejo okoli bolnika, molijo Očenaš in »Spovem se«, nato duhovnik podeli bolniku sv. obhajilo. Če se sv. obhajilo deli kot sv. popotnica, moli duhovnik: »Prejmi, brat (sestra), popotnico Telesa Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki naj te varuje hudobnega sovražnika in te pripelje v večno življenje. Amen.«

Sveto maziljenje

Med maziljenjem drži eden navzočih duhovniku krožnik z vato, drugi pomaga pri osebi bolnika. Ostali klečijo in molijo.

Popolni odpustek

Ob koncu opomni duhovnik bolnika, naj še enkrat obžaluje svoje grehe, naj pobožno izreče sv. ime »Jezus« in naj vdan v voljo božjo daruje svoje trpljenje v zadoščenje za svoje grehe. — Nato mu podeli papežev blagoslov, s katerim je združen popoln odpustek, ki ga bolnik prejme ob smrtni uri.

Iz življenja Cerkve

Beneški patriarh o vlogi kina

Ob priložnosti svete maše za udeležence mednarodne filmske razstave v Benetkah je kardinal Urbani imel v baziliki svetega Marka na navzoče poseben nagovor, v katerem je dejal med drugim: Kino se ne sme odtujiti stvarnosti življenja z vsemi njegovimi pozitivnimi in negativnimi vidiki. Kino mora obtožiti bridek in bolezenski položaj, ki zahteva podporo in naklonjenost javnega mnjenja, če hočemo, da bo uspešno rešen. Nekaj drugega pa je znati uporabiti kino za to spodbudo na potreben način, ne pa zapreti problematiko vsega socialnega življenja, ki je tako različna in obširna vnaprej izbrane sheme, samo enega področja, ali še več, pretiravati opisovanje v tako sugestivnih in bolezenskih oblikah, da se doseže v množici gledavcev prav nasprotni učinek. Če bi radi v resnici uporabili kino za obsodbo socialnih neredov, je to treba storiti s tako kontrolo slik in s tako inteligenco trditve, da bi popravili ne da bi žalili, da bi ozdravljali ne da bi ubijali in da bi obsojali ne da bi vzbujali pohujšanje. Kontrola je potrebna vse do takrat, ko bodo filmski proizvajalci, režiserji in kritiki dokazali, da se dobro zavedajo, da kinematografska uprizoritev ni namenjena povsem omejeni skupini začelnikov ali zaprtim krogom psihiatrov, marveč množicam vsakega naroda. Kino mora biti namreč po svoji naravi — tako je zaključil kardinal — mednarodno sredstvo za razširjanje ideje in običajev, znanosti in umetnosti, kulture in omike, zaradi česar mora odgovarjati temeljnim predpisom vsake omikane skupnosti; prav tako pravicam človeške osebe, družine in vere.

»Pax Christi« v Steni

V Steni so imeli letni sestanek italijanske sekcije mednarodnega gibanja Pax Christi. Uvodno predavanje je imel nadškof tega mesta msgr. Castellano, ki je predsednik te sekcije. Nadškof je daroval sveto mašo za udeležence sestanka in molil molitev za srečen izid ekumenskega koncila. Nato je imel predavanje podpravnatelj vatikanskega dnevnika »Osservatore Romano« Federico Alessandrini, ki je govoril o temi: Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor in mir. Popoldne so skupščini prikazali obširno delavnost gibanja Pax Christi in razpravljali o konkretnih možnostih za delo, ki se nudijo italijanski sekciji tega gibanja.

Sv. pismo v filipinskem jeziku

Te dni je kancler nadškofije v Manili msgr. Jose Abriol končal s prevodom starega testamenta v filipinski narodni jezik,

ki se imenuje tagalog. Prevod bodo izdali letošnjo jesen. Založila ga bo tiskarna Hčera sv. Pavla, to je kongregacija, ki se posveča apostolatu tiska, katere materna hiša je v Albi v Italiji.

Dunajski verniki za koncil

Dunajski nadškof kardinal Koenig je povabil vernike svoje nadškofije, naj opravijo v dneh od 26. septembra do 4. oktobra molitveno devetdnevno za srečen izid drugega vatikanskega ekumenskega koncila. Ob zaključku devetdnevne se bodo verniki, zbrani v različnih cerkvah, udeležili molitvene ure skupno s svetim očetom, ki se bo ob isti uri udeležil podobnega obreda v Rimu. Kardinal v svojem pozivu opozarja, da moramo po želji, ki jo je izrazil papež Janez XXIII. v apostolskem pismu Paenitentiam agere, tedne in dni pred koncilom še posebej posvetiti molitvi in pokori.

Oddaja o koncilu na televiziji

Pretekli petek so pričeli v drugem televizijskem programu italijanskega radia in televizije zvečer ob 9.10 z oddajanjem rubrike: 1962 — leto koncila. V tej vrsti oddaj nameravajo prikazati javnosti naravo, naloge in funkcijo koncila v življenju Cerkve s pomočjo podatkov iz glavnih dosedanjih vesoljnih cerkvenih zborov. Po tem zgodovinskem uvodu bodo v oddajah proučevali nekatere vidike socialnega položaja, v katerem je bil napovedan drugi vatikanski koncil. Prišlo bo do številnih intervjuvov z osebnostmi katoliškega, pravoslavnega in protestantskega sveta, ki bodo prikazale med drugim gledavcem televizije najvažnejše probleme novih narodov, ki vstopajo v zgodovino. Med drugimi bodo govorili za katoličane kardinali Lercaro, Bea in Doepfner, za luterance dr. Wissler, tajnik svetovnega sveta cerkva, Hans Rasmussen in profesor Meinhold, za pravoslavne pa patriarh iz Konstantinopla Atenagora in profesor Karmiris.

Kvaternica na Mrenskem Gradu

V nedeljo 23. t. m. bo na Gradu pri Mirnu praznovanje žalostne M.B.

Sporod bo naslednji:

Na predvečer (22. sept.): ob 19.30 večerice, nato spovedovanje romarjev.

Na kvaternico (23. sept.): ob 6^h prva sv. maša, ob 7^h sv. maša z govorom, ob 10^h slovesna sv. maša z govorom.

Popoldne: ob 4^h sv. maša z govorom, po sv. maši liturgije M.B. in sv. blagoslov.

Pri glavnih mašah darovanje okrog oltarja za cerkvene potrebe.

Pravilnik za II. vatikanski koncil

Osservatore Romano je dne 5. septembra objavil pravilnik za drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, ki ga je izdal sveti oče z Motu proprio Appropinquante Concilio. Pravilnik se deli v tri dele. V prvem delu obravnava osebe, ki so koncilski očetje. Če ti ne bodo mogli priti, bodo morali biti zastopani po prokuratorjih. Kakor navaja zakonik cerkvenega prava, so koncilski očetje, to je tisti, ki imajo pravico udeležiti se koncila, tile: kardinali, patriarhi, rezidencijalni in naslovni nadškofje in škofje, opati in prelati nullius, opat-primas (je samo eden), opati prestojniki meniških kongregacij in glavni predstojniki redov in kleriških redovnih kongregacij, ki niso odvisne od škofov, kjer delujejo.

Pravilnik nato pojasnjuje kvalifikacijo in delo koncilskih izvedencev (teologov, kanonistov in strokovnjakov) in navaja osebe, ki bodo imele nalogo izvršiti razne posle, ki se tičejo koncila. Pravilnik prav ta-

ko določa strukturo in naloge treh vrst predvidenih zasedanj: *javna zasedanja*, na katerih bodo koncilski očetje pod predsedstvom papeža izrekli svoj glas o dekretih in kanonih, ki jih bodo pred tem obravnavali in pripravili; *generalne kongregacije*, to bodo prava koncilsko delovna zasedanja, v teku katerih bodo očetje skupno proučevali in razpravljali različna besedila, ki bodo morala biti nato predložena v končno glasovanje na javnih zasedanjih; *koncilске komisije* pa bodo imele nalogo izdajati in morebiti tudi pripraviti osnutke dekretov in kanonov po mnenju, ki ga bodo izrazili koncilski očetje v teku generalnih kongregacij. Generalnim kongregacijam bo predsedoval v imenu in z oblastjo papeža eden desetih kardinalov, ki predstavljajo koncilski predsedstveni svet. Deset koncilskih komisij, ki jih predvideva pravilnik, skoraj v celoti odgovarja desetim dosedanjim pripravljanim komisijam, z izjemo desete koncilске komisije, kateri

je sedaj priključena tudi materija, ki je do sedaj spadala v pristojnost tajništva za tisk in uprizoritve. Desetim komisijam moramo dodati še tajništvo za izredna vprašanja koncila, ki mu predseduje kardinal Cicognani in ki ima nalogo proučiti morebitne nove probleme posebne važnosti, ki bi jih predložili koncilski očetje in če je potrebno o tem poročati papežu; dalje tajništvo za zedinjenje kristjanov, ki mu predseduje kardinal Bea; tehnično organizacijsko komisijo, ki ji predseduje kardinal Testa; upravno tajništvo, ki mu predseduje kardinal Di Jorio. Glavno tajništvo bo razdeljeno v štiri urade: za svete obrede; za pravne listine, za zapisovanje in ohranitev listin; in za delovanje tehničnih sredstev, ki jih bodo uporabljali pri registracijah, glasovanjih in podobnem.

Prvi del pravilnika se konča s predpisi, ki se tičejo opazovavcev ločenih cerkva: ti lahko prisostvujejo, z izjemo posebnih primerov, javnim zasedanjem in generalnim kongregacijam, brez pravice govora in glasovanja. Ne morejo pa se udeleževati brez pristanka zakonitih oblasti zasedanj koncilskih komisij. Tajništvo za zedinjenje kristjanov je uradni organ za stike s temi opazovavci.

Drugi del pravilnika obravnava predpise, ki se jih bodo morali držati v teku koncilskih del. Potem ko so navedeni predpisi za izpoved vere in za prisego ohraniti popolno tajnost o delih koncila, pravilnik določa, da je latinščina edini jezik, ki ga bodo lahko uporabljali na javnih zasedanjih, na generalnih kongregacijah, na sodišču in pri izdelavi listin. Na zasedanjih koncilskih komisij pa bodo lahko nasprotno uporabljali tudi moderne jezike s pridržkom, da bodo ti takoj prevedeni v latinščino. Javna zasedanja in kongregacije se bodo vršile vse v baziliki svetega Petra, medtem ko se bodo koncilске komisije sestajale v bližini vatičanske bazilike. Kar se tiče razpravljanj na generalnih kongregacijah, pravilnik predvideva, da bo vsak argument prikazal in pojasnil poročevavec, ki ga bo določil predsednik zainteresirane komisije, nakar bodo lahko v debato posegli koncilski očetje, ki pa bodo morali zato poprej predložiti preko glavnega tajništva zadevno prošnjo predsedstvu. Za glasovanje bodo uporabili glasovnice, štetje glasov bodo izvedli z mehanoografskim sistemom.

Tretji del pravilnika pa končno določa obličnosti, ki se jih bodo morali držati v teku del javnih zasedanj, generalnih kongregacij in koncilskih komisij.

RAZNE NOVICE

Umrla je Tereza Neumann

V starosti 64 let je dne 18. septembra umrla v Konnersreuthu Tereza Neumann, božja izvoljenka, ki je že od leta 1926 nosila na svojem telesu Kristusove rane. Umrla je za srčno kapjo.

Terezija Neumann je že od leta 1927 živila samo od sv. obhajila. Rodila se je na veliki petek dne 9. aprila 1898. Ko ji je bilo 20 let je tako nesrečno padla, da je ohranila, nato leta 1919 še oslepela. Na dan beatifikacije sv. Terezije Deteta Jezusa pa je spet čudežno ozdravela. Vse od leta 1926 dalje je vsak petek trpela Kristusovo trpljenje in so se na njenem telesu prikazale rane Kristusove. Na tisoče in tisoče oseb je v teh letih prisostvovalo njenemu trpljenju. V času vojne so jo nacisti hoteli umoriti, a jo je rešil neki zdravnik Wermachta.

ZAHVALA

Hvala večnemu Bogu, da smo mogli že štirinajstič zaporedoma obhajati z lepim vremenom naše Marijino slavo na Opčinah. Lepo vreme je privabilo vernike tudi iz bolj oddaljenih krajev, tako da je letos število udeležencev naraslo na 8 tisoč.

Marijino slavo se je vršilo v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost vseh udeležencev. K temu so pripomogle vse one osebe, duhovniki in verniki, ki so prevzeli skrb za organizacijo, daljino in bližnjo, za olepšavanje cerkve in oltarja na prostem. Njim izrekam priskrbo zahvalo, tudi v imenu župnije. Ljubi Bog naj poplača vsem onim, ki so se na katerikoli način potrudili, da bi ta naš skupni Marijin shod leplo izpadel. Naša lepa vsakoletna procesija dokazuje, kaj se da vsega doseči z enotnimi močmi.

Vsem udeležencem pa izrekam s hvaležnim srcem: Nasvidenje drugo leto pri Fatimski Gospe na Opčinah.

Opčine, dne 16. sept. 1962

N. Silvani, dekan

Cerkev se uradno ni še izrekla glede Terezije Neumann, a tudi ni prepovedala ljudem, da bi jo obiskovali. Mnogo se je pisalo o čudežni stigmatizirki iz Konnersreutha in sveta Cerkev bo prav gotovo sedaj po njeni smrti raziskala ta nadnaravni slučaj.

Splavitve prekoceaneke ladje »Michelangelo«

Najmanj 100 tisoč oseb je v nedeljo 16. septembra prisostvovalo v Genovi splavitvi velikega prekomornika »Michelangelo«. Zgradili so ga na ladjedelnici Ansaldo in je največji prekomornik, ki je v zadnjih 30 letih izšel iz italijanskih ladjedelnic in obenem zadnja ladja, ki je zdrsula v morje po starem običaju splovitve. Odslej bodo ladje gradili v suhem doku, v katerega bodo ob dograditvi ladje spustili morje in ladja se bo dvignila na površino.

Sedaj bodo ladjo dokončali na odprtem morju in potrebno bo nadaljnjih dveh let za dokončno ureditev ladje. Imela bo šest bazenov, 760 kabin, 30 dvoran, veliko kinodvorano za 400 gledavcev, prekoceanski telefon in druge moderne naprave. Prevažala bo lahko 1850 potnikov in 700 mož posadke. Na svojo prvo vožnjo bo ladja odplula v prvi polovici leta 1964.

V tržaških ladjedelnicah gradijo medtem dvojčico »Michelangelo« »Raffaello«, ki se tudi bliža svoji splavitvi.

Nesreča v Bruslju

V jutru 17. septembra se je v Bruslju nepričakovano zrušila štirinadstropna stavba, kjer je bil nameščen statistični urad belgijskega ekonomskega ministrstva. V trenutku, ko se je stavba zrušila, je bilo v njej 140 uradnikov. Računajo, da je najmanj 24 oseb našlo smrt pod ruševinami. Stavba je bila že stara in že dalj časa so uradniki zaskrbljeni opazovali širše razpoke, ki so se odpirale po stenah. Pred kratkim pa so tik te stavbe začeli kopati temelje novi stavbi. To je verjetno še pospešilo zrušitev.

Slovenskim staršem v premislek

Trst, 18. sept. 1962.

Morda bo kdo mislil, da so na Tržaškem naša največja skrb volitve. Toda verjetno temu ni tako. Ta teden se je pričelo vpisovanje v slovensko šolo. O tej stvari neradi govorimo in pišemo. Menda se vsi bojimo, da bi se utegnili dotakniti največje rane, na kateri bolehamo.

Toda molk ne bo položaja nič izboljšal. In tudi upanje, ki ga morebiti kdo na tihem goji, da bodo zrasli iz italijanske šole za vedni Slovenci, kaj malo prepiča. Koristno bi bilo pomisliti, kaj je vzrok, da veliko slovenskih staršev nima poguma, vpisati otrok v slovensko šolo.

Ce premislimo primer za primerom, ne najdemo tehničnih razlogov. Ni se mogoče izgovarjati, da bi večinski narod izvajal nad nami teror. Ni mogoče tajiti, da se stopoma uvaja v politično življenje demokratična miselnost. Možni so primeri, da bo delodajavec izvajal nad starši kak pristis, toda taki primeri so osamljeni in so učinkoviti samo zato, ker pride nekaterim prav vsaka pretveza, da se izogne svojih narodnih dolžnosti. Saj vidimo primere, da je recimo ta oče v državni službi in se izgovarja, da je prisiljen poslati deklico v italijansko šolo. Njegov sosed pa je v enaki službi in je poslal otroke drugega za drugim v slovensko šolo in ni imel zaradi tega prav nobenih sitnosti. Da ne omenim, da so nekateri izgovori tako neprepričljivi, da ni vredno o njih govoriti.

Slovensko šolo je dovršil že marsikak dijak ali dijakinja, ki izjavlja, da mu je slovenska šola pripomogla do ugodnega življenjskega položaja. Če bi bolj marljivo zasledovali, kam vodi študij našo mladino, bi bili morda večji optimisti.

Ponovno se mi je že dogodilo, da so prišle k meni osebe, ki so me zaprosile za lekcije iz slovenščine, ki bi jo zelo rabile v svojem poklicnem delu. Ker bi bila pri tem pouku potrebna posebna didaktična sposobnost, sem vedno moral odkloniti tako prošnjo. To pa tudi zato, ker je zelo ne-hvaležno delo, učiti jezike odrasle ljudi. Če bi naši starši to dobro premislili, ne bi odrekli svojim otrokom te zavirljive ugodnosti, da se morejo v slovenski šoli dobro in popolnoma naučiti slovenščine in italijanščine.

Iz vseh teh in še drugih razlogov smatrajo mnogi za veliko lahkomišelnost, pošiljati slovensko deca na italijansko šolo.

Poglejte v slovensko družino, kjer hodijo otroci v italijansko šolo. Starši so prisiljeni, govoriti z njimi v italijanščini, četudi jo v nekaterih primerih zelo slabo obvladajo. V kakšnem jeziku z njimi molijo? Navadno v nobenem.

Država nam nudi šolo v slovenskem jeziku. Poskrbela nam je šolski zakon, ponekod zgradila celo nova šolska poslopja, nastavila nam je precejšnje število najspособnejših učnih moči.

Cemu vse to? Pač zato, da bi naša deca z ve-

seljem in navdušenjem obiskovala te šole. Saj so italijanske šole itak prenapolnjene. Država pa nima nikakega strahu, da bi postale naše šole nevarne državni enotnosti in neokrnjenosti. Tako izjavljajo najbolj razgledni italijanski politiki.

V fašistični dobi smo bili srečni, če nas je kaka oseba italijanskega porekla samo ljubeznivo pogledala. Mladina pa, ki prihaja iz slovenske šole, se je otrsela tega občutka manjvrednosti. Mnogi izmed njih se tudi v uradih ne bojijo vprašati, ali zna kak uradnik slovensko, pri poročnem oltarju in krstnem kamnu želijo slovenskega duhovnika. Vedo in čutijo, zakaj so Slovenci, in so ponosni na to.

Slovenska šola bo dala naši manjšini vodilne plasti v našem političnem, gospodarskem in kulturnem življenju. V javno upravo bo po njej prišlo vedno več naših ljudi. Slovenski človek se bo tako čutil na Tržaškem in Goriškem

vedno bolj doma. Če bomo ostali svoji šoli zvesti, nas bodo italijanski someščani spoštovali in imeli za sebi enakovredne. Vedeli bodo, da more naša značajnost koristiti italijanskemu in slovenskemu življu. Človeku pa, ki je zatajil svoj jezik in svoje slovenske starše, je teže zaupati in ga še teže spoštovati.

Brez otrok na slovenski šoli bodo postale nepotrebne naše kulturne, dobrodelne, športne, politične in druge organizacije. V cerkvah ne bomo imeli komu označiti božje besede v slovenščini. Saj smo o tem vsi prepričani, toda nimamo vedno poguma, da bi to glasno povedali.

Zato je prav, da v oktoberskih volitvah pokažemo vsi Slovenci tržaške občine, da smo zrel narod in glasujemo za skupno slovensko listo. Imejmo pa pri tem pred očmi, da ni nič manj važna slovenska šola. Zato veljaj: VSI OTROCI SLOVENSKE ŠOLE!

Goriška dekleta v Žabnicah

Koča sv. Jožefa v Žabnicah je goriški katoliški mladini že dobro znana, saj ji že sedmo leto nudi vsako poletje gostoljubno streho in miren oddih po celoletnem študiju in delu. Tudi letos je Koča odprla svoja vrata. Najprej so v njej letovala dekleta goriške Marijine družbe, nato so bili tu na počitnicah goriški študentje, končno pa so prišla še dekleta, ki se udeležujejo v raznih katoliških krožkih v Gorici in okolici.

Vseh udeleženk je letos bilo šestnajst. Najbolj je bil zastopan Steverjan, ostala dekleta so bila iz Gorice in iz Pevme.

Letovanje je trajalo dobre tri tedne in kot udeleženka lahko mirno rečem, da smo iz teh dni vsi odnesli najlepše vtise in najlepše spomine. Dekleta, bilo je vmes tudi nekaj mlajših dijakinj, so že takoj od prvega dne navezala med seboj pri srčne stike prijateljstva in domačnosti, tako da smo vsi imeli že takoj od prvega trenutka vtis, kot da smo že stari znanci, ki so se zopet enkrat znašli skupaj. In zato je bila družba kar se da prijetna. Bilo je petja in smeja vsak dan od jutra do večera, da, včasih še ponoči ni utihnilo. Tako so dnevi v splošnem veselju prijetno minevali.

Pa tudi verskih dolžnosti dekleta niso zanemarjala. Vsako jutro so šle vse k sv. maši in k sv. obhajilu in ravno zato je bilo njihovo veselje še bolj odkrito in pri srčno. Zvečer pa so se skupno s svojim voditeljem msgr. Močnikom zbrale pri Marijinem kipu v gozdiču pred kočo in tam odmolile večerno molitev. Nato pa se je oglasila pesem. Bilo je izredno lepo slišati ubrane dekleške glasove, ki so se v nočni tišini dvigali proti zvezdnatemu nebu in zdelo se je, kot da se še ponosne smreke s šelestenjem svojih vrhov pridružujejo tej pesmi. To bodo ostali za vse res nepozabni spomini.

Da pa ne bo kdo mislil, da so dekleta bila vedno samo doma, moram povedati tudi to, da so mnogo hodile tudi na sprehode in na izlete. Kdo bi na primer pozabil poromati na Sv. Višarje? Peš seveda. Pa naša dekleta so napravila še več. Ne samo, da so šle peš na Višarje, ampak so gori tudi vso cerkev očistile in osnažile tudi Marijin oltar, da se je potem

zdela cerkev kot prenovljena in še vse lepša za Marijin praznik, ki se je bližal. Poleg tega je na Višarje naslednjo nedeljo prišel še videmski škof in prav gotovo je bil tudi on zadovoljen, ko je videl, da je cerkev tako lepo urejena. Mirno zato lahko rečem, da so to bila res idealna dekleta, kakršnih bi človek mislil, da že skoro ni več, a ki se med slovensko katoliško mladino še vedno najdejo. Seveda je bilo v programu tudi kepanje pod Lovci. In tukaj je zopet bilo smeja in veselja dovolj in preveč.

Se in še bi lahko pripovedovala o življenju v Koči, toda preveč bi bilo vsega. Naj povem le to, da so bili dnevi, ki so jih dekleta tukaj preživela, izredno lepi in prijetni v vsakem oziru.

Koča sv. Jožefa je sedaj zopet zaprta; dekleta so se razšla na vse strani, vsaka zopet k svojemu delu. Toda vrnile so se na svoje domove močnejše nele v telesnem, ampak tudi v duhovnem pogledu, z jasno zavestjo v srcu, da mora katoliška organizirana mladina biti drugim v zgled v moralnem in narodnem oziru vedno in na vsakem mestu.

Zato čutim dolžnost, da na tem mestu v imenu vseh udeleženk izrazim vso našo zahvalo in hvaležnost g. doktorju Močniku in častitim sestram, ki so ves čas letovanja tako nesebično skrbeli za nas.

M. P.

Mira

Ustavna reforma v Franciji

Konec oktobra bodo Francozi povabljeni, da odločijo o popravkih ustave, v tem smislu, da bi volitve predsednika republike bile s splošnimi volitvami. Sedaj ustava predvideva, da dolžnosti predsednika republike prevzame, v slučaju smrti ali nesposobnosti državnega poglavarja, predsednik senata, ki pa mora nato razpisati volitve novega predsednika. Po ustavi pete republike se vrše te volitve ob združitvi obeh zbornic in predstavnikov občinskih svetov. Najpomembnejše in tudi najbolj sporno pa je vprašanje, da seda-

FILM

Festival razočaranj

Letos je kino dal festivalu v Benetkah več snovi za skandale in polemike kot za resnična razpravljanja o umetnosti. Popolnoma mirno ozračje zadnjih tednov priprav na festival je torej zakrivalo nevihto. Zdelo se je nemogoče, da se bo letos vse mirno izteklo, ne da bi nastale navadne polemike. Rekli bi celo, da so letos izbruhnile še z večjo silo. Naj navedemo samo nekaj primerov: režiser filma »Eva« se je zadnji trenutek odločil, da ga ne prikaže na festivalu, češ da ni s svojim delom zadovoljen in da nima kopije filma. Seveda ostane skrivnost, kako je mogla komisija za izbiro videti film, ki ni bil še gotov, in ga je mogla smatrati za vrednega, da se prikaže na festivalu, če ni bil njegov avtor z njim zadovoljen. Jean Luc Godard je bil nejevoljen, ker je žirija odstranila nekatere prizore iz njegovega filma »Vivre sa vie«; na drugi strani je producent filma obdolžil Godarda, da je on rade volje v to privolil. Član komisije G. C. Castello je podal ostavko, da bi tako pokazal svojo solidarnost z Godardom. Argentina je protestirala, ker so bili v sovjetskem filmu »Človek in žival« nekateri prizori, ki so bili posneti na Kubi, medtem ko so jih prikazali, kot bi jih bili posneli v Južni Ameriki. Orson Welles je kar na lepem izginil in tako niso predvajali njegovega filma »Process«.

Ako bi bil letošnji festival festival resnično kvalitetnih filmov, bi vsi omenjeni incidenti stopili v ozadje: umetnost v prvi vrsti. Zal pa so bili vsi omenjeni filmi precej povprečni in nobenega niso kritiki smatrali vrednega za najvišjo nagrado. Nekateri so trdili, da letos sploh ne bodo podelili zlatega leva.

Na drugi strani pa se je letos dosti govorilo: vsakdo je hotel povedati svojo, hotel je pokazati drugim svoj pogled na svet. Televizijski napovedovalec Mazzarella je večer za večerom opravljal svoje dolgočasne in vedno enake intervjuje. Gledavec je imel še enkrat priliko videti, da je filmski festival predvsem festival opravljanja in nečimrnosti.

Kljub mnenju nekaterih kritikov, da letos ne bodo podelili najvišje nagrade, sta zlatega leva dobila ex-aequo dva filma: ruski »Ivanovo detinstvo« režiserja Tarkovskega in italijanski »Družinska kronika« režiserja Zurlinija. Pokal Volpi za najboljšo vlogo je dobil ameriški igravec Burt Lancaster za svojo igro v filmu »Mož iz Alcatraza«, za najboljšo žensko vlogo pa francoska igravka za svojo igro v filmu »Therese Desqueyrouse«. Posebna nagrada režije je bila podeljena filmu »Vivre sa vie«, nagrade »Opera prima« pa filmoma »David in Lisa« (USA) in »Poplavljenici« (Argentina).

Radio Trst A

Teden od 23. do 29. septembra

Nedelja: 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Ljubezen med lutkami«. — 12.15 Vera in naš čas. — 16.00 Popoldanski koncert. — 21.30 Sodobna simfonična glasba.

Ponedeljek: 18.30 Skladbe jugoslovanskih avtorjev: Ivo Petrič: Druga simfonija. — 19.10 Sibelius: Tapiola, simfonična pesnitev op. 112. — 19.30 Znanost in tehnika: »Ali bodo hromi res lahko spet hodili?«. — 20.30 Ambroise Thomas: MIGNON, opera v dveh dejanjih.

Torek: 18.30 Italijanski operni pevci: (39) »Onelia Fineschi e Cloe Elmos«. — 19.20 »Zena povodnega moža«, pripovedka. — 21.00 Obletnica tedna: »Anton Martin Slomšek, ob stoletnici smrti«. — 21.30 Klavirske sonate Ludwiga van Beethovna. — 22.00 Zgodba Pavla Diakona, po njegovi »Historii Langobardorum« - 4. oddaja.

Sreda: 18.30 Schubert: Simfonija št. 7 v C-duru. — 19.30 Turistični razgledi. — 21.00 »Sobota, nedelja in ponedeljek«, igra v treh dejanjih.

Četrtek: 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: »Glasba v Florenci za časa Medicejcev« - 6. oddaja. — 19.00 Sopranistka Ksenija Vidali Zebre, pri klavirju Marjan Lipovšek. 19.30 Za Valvazorjem po naši deželi - 13. oddaja. — 21.00 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 18.30 Iz simfonične glasbe 19. stoletja: Čajkovski: Serenada za godala v C-duru op. 48. — 19.00 Debussy: Kvartet v g-molu, op. 10. — 19.30 Človek in cesta: (13) »Prometni kršivci kot zločinci ali o kriminologiji prometnih prekrškov«. — 19.40 Tamburaški ansambel »Plavi Jadran« in vokalni kvartet »Veseli pevci«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 »Občni zbor«, novela.

Sobota: 13.30 Pristanišča v lahki glasbi. — 16.00 Junaki športa: (5) »Prvi vzpon na Matterhorn«. — 18.30 Skladbe juljskih avtorjev. — 19.15 Tržaški obiski: (12) »Padriče«. — 20.40 Zbor s Proseka-Kontovela. — 21.00 »Potepuh z Zapada«, igra v treh dejanjih.

Anglija pred odločitvijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Evropsko gospodarsko skupnost.

Vse je že kazalo, da Macmillan ne bo mogel prodati s svojimi predlogi in da bo res postavljen pred alternativo: odločiti se za Evropo ali za Commonwealth. Toda po tednu dni obširnih razprav in polemikah se je ozračje proti koncu tedna začelo polagoma jasiti. Po zaslugi privatnih razgovorov na štiri oči s posameznimi ministrskimi predstavniki držav Commonwealtha so se začela posamezna stališča omiljevati. Ko so namreč predstavniki Commonwealtha uvideli, da je Macmillan odločen vstopiti tudi brez njihovega privoljenja v SET, so svoja stališča omilili vsaj v toliko, da ne bodo tega pristopa ovirali.

To je treba brez dvoma smatrati za velik diplomatsko-politični uspeh angleškega ministrskega predsednika, ki je svoje stališče branil brez upa zmage. No, končno je pa le, lahko rečemo, zmagal.

Pogum in odločnost Macmillana sta toliko bolj občudovanja vredni, ker je to svojo zmago dosegel kljub nasprotovanju od vseh strani: od ljudi iz konservativne stranke pa do laburistov in skoro večine javnega mnenja.

1500 ur sam v osrčju zemlje

Francoski speleolog Michel Siffre se je vrnil na zemeljsko površino, potem ko je prebil v osrčju zemlje v 130 m globokem rovu gore Margareise 1500 ur, to je 62 dni. Zmagal je tako prejšnji primat italijanskih speleologov, ki so ostali pod zemljo 756 ur. Ko so ga prijatelji prinesli na površje, je bil popolnoma izčrpan. Zgubil je namreč kontrolo nad časom in bil prepričan, da mora pod zemljo ostati še mesec dni. Zato je štedil živež in se popolnoma izčrpal.

DAROVI

Za Alojzijevešče: Princič Ivan - Krmin 2.000 v spomin pok. prof. M. Fileja; Marinič Milka v spomin pok. bratranca č. g. Kristofa Tomsica 500 lir.

Za Mladinski dom v Ul. Scoreola 26 sta darovali ob priliki obletnice smrti Frančiške Pelan, ki bo 7. oktobra, Lazar Nežka 3.000 in Lazar Roza 1.000 lir. — Hvala!

PIERRE L' ERMITTE

38

Najboljša izbira

POVEST DOBRIH LJUDI

»Vaša zmeta je že pri korenini. Vi nimate le telesa, imate tudi dušo! Kaj vam koristi od urah duševnega trpljenja, če so vaši želodci siti? Pojdite in govorite o lepem stanovanju materi, ki je izgubila otroka! Zavrnite vas bo z grozo v srcu. Govorite pa ji, da njen otrok še živi, da je v nebesih, da ga bo tam nekoč zopet našla... in videli boste, da bo žarek upanja zablestel v njenih solzah.«

»Bratje moji! Bog je, Bog živi, in to je temelj vsega. Zamislite se malo in spoznajte boste, kako očividna je resnica o božjem bivanju. Če bi vam rekli, da so se vaši stroji sami naredili, bi skomizgnili z rameni in bi ne verjeli. In prav bi imeli... Ko boste kmalu zapustili to dvorano, dvignite oči in videli boste brez-

številno armado zvezd, ki se gibljejo z izredno brzino po vsej miru. Nikdar ne trčijo druga ob drugo, nič ni zamud, nič ne zaidejo s svojih tirov... in lahko do sekunde izračunamo, kdaj gre ena zvezda mimo druge... In bi si upal kdo trditi, da se vse to vrši in vzdržuje samo od sebe?

Bog je prva resnica, ki jo terja naša pamet, in ta Bog, ki ga vi ne poznate ali pa ste nanj pozabili, nas ljubi. To je velika skrivnost vsega krščanstva! Ker nas ljubi, je naredil, da je ta mladi duhovnik, o katerem sem vam omenil prej, prišel k vam in biva med vami. Tudi Bog je naredil isto. Prišel je med nas na zemljo, postal ubog kot vi. Nadel si je ubožno oblačilo kot je vaše, imel žuljave roke kot vi. In On je rekel: Ni druge zapovedi kot le ena: »Ljubite Boga in ljubite se med seboj.«

In jaz, sin delavca, pošiljam Bogu delavcu tudi v imenu vas vseh, delavski pozdrav!»

Misijonar je ta zadnji stavek močno

poudaril in se na mah ustavil z ginjenim in utrujenim glasom. Vse v dvorani je ta jasna in navdušena beseda ganila, da je udarila v burno ploskanje, prav s tako vneto kot so prej življali.

Ura je bila že ena po polnoči in delavci so se začeli pripravljati za odhod. Oba duhovnika sta šla po sredi množice, ki se je razmikala in jima delala prosto pot in to z nekim svetim spoštovanjem. Nekateri so se celo odkrili in marsikdo jima je podal roko v pozdrav... Bila sta zadovoljna nad uspehom.

»Kako je bilo?« je zaskrbljen vprašal župnik naslednje jutro po sv. maši.

Mijo, ki je bil še ves navdušen, je pripovedoval vse do potankosti. Župnik je poslušal in dodal:

»Ljudstvo sledi tistemu, ki mu govori...«

»Torej mu je treba govoriti pogostoma... je zopet navdušeno odgovoril Mijo.

»Počasi, mladi prijatelj! Upam, da ne bo zdaj vsak teden tako zborovanje kot je bilo včeraj?«

(Se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Jesensko slavlje v Števerjanu

Sončna zgodnja jesenska nedelja je privabila na prijazni števerjanski grič številne Slovence. Zastopane so bile vse bližnje vasi, mesti Gorica in Trst. Očarljiv je bil pogled na še vedno zelene griče, ki se mehko spuščajo navzdol do goriškega mesta, na jugoslovanski strani pa se dvigajo v čudovito lepoto briške valovite zemlje. Jesensko slavlje v Števerjanu je bilo vedno združeno s praznikom grozdja. Letos pa mu tega imena niso mogli dati. Izredna suša tega poletja je trtam izpila življenjske sokove, da se posamezni grozdi le še z zadnjo življenjsko silo, ki jo imajo v sebi, upirajo poginu. Oni hočejo živeti, kakor hočemo živeti mi na tem prelepem koščku sveta, ki nam ga je Bog določil.

Nikjer ne pride življenjska sila naroda tako do izraza kakor na skupnih romanjih, taborih in prireditvah. Vse, kar narod nosi v sebi najlepšega in najdražjega in kar drugače ljubosumno čuva v sebi, se tu pokaže in razdaja vsem: molitev, slovenska beseda in pesem.

Po pozdravnih besedah predsednika SKPD Števerjan je bila mehka slovenska pesem uvod v lepi praznik števerjanske mladine. Razlila se je preko briških gričev in z otožno nežnostjo ovila naša srca. Moški briški zbor, ki se nam je prvič predstavil pod tem imenom, nam je pod spretnim vodstvom mladega dirigenta Zdravka Klanjščka zapel tri narodne: Devono »Hladna jesen že prihaja«, Jerebovo »Noč na vasi« in Aljažovo »Triglav«. Navdušeni aplavzi so nagradili pridne pevce in nadarjenega dirigenta.

Sledila je osrednja točka sporeda. Postržek, v izvedbi Slovenskega odra iz Trsta. Ni bila sicer igra, ki bi odgovarjala

V nedeljo 30. sept. ob 5. uri popoldne se bo v Gorici v dvorani KD vršila spominska proslava po pok. prof. Mirku Fileju.

našemu pojmovanju in ki bi bila izraz našega človeka, zlasti še človeka, ki je tesno povezan s svojo zemljo, vendar jo je številno občinstvo s hvalečnostjo sprejelo, kajti Slovenski oder jo je tako doživeto podal, da smo ji vsi pazljivo sledili. Nicodemijev Postržek, ki ga je prevedel in tudi režiral prof. Jože Peterlin, je moderna igra s čisto svojevrstno tematiko. Na eni strani nam prikazuje lahkomišelnost meščanskega sloja, poln koketnosti, ljubosumnja, prepričev in sovraštva, na drugi strani pa revno dekletce, ki ji je dom cesta, bratje in sestre vsi ljudje in se je znala ohraniti pristna, nepokvarjena, da je še drugim, ki so zašli, v očihten in kažipot v lepše življenje. Postržek je bila v svoji vlogi nadvse posrečena, ljubka, doživeta, res prava umetnica. Njena končna zmaga nad inženirjem je bila na videz lahka, saj se je skoro ni zavedla, ker je ravnala po utripih svojega dobrega srca in bi drugače v svoji pristnosti sploh ne mogla ravnati. Tudi ostali igravci so dobro podali svoje vloge in srečen zaključek igre je vse zadovoljil.

Med odmorom nam je še oktet »Planika« pod vodstvom dirigenta Valentiniča dovršeno lepo zapel tri pesmi, beneško narodno »Oj le mamka vi, vi«, Miheličovo »Pa da bi znal« in Komelovo »Korotanki«. Spodaj v goriškem mestu so se že prižigale prve luči, na zahodu pa je nebo žarelo v zahajajočem soncu, ko smo polni lepega razpoloženja zapuščali števerjanski grič in se poslovili od prijateljev in znancev z upanjem, da se kmalu spet srečamo na podobnem slavlju.

Razširili bodo podvoz Salderini pri Krmini

Končno so začeli z deli za razširitev podvoza Salderini pri Krmini, ki res ni bil več kos sedanjemu povečanemu prometu. Delo razširitve podvoza je sprejelo podjetje Zanni iz Gorice. Z deli so začeli šele sedaj, ker se jim ni posrečilo prej dobiti takih železnih drog, kakršne predpisuje železniška uprava. Podvoz bo širok 18 metrov in stroške, v višini 30 milijonov lir, bo krčila država.

Neurje in toča

Nevihta, ki se je pretekli četrtek razbesnela nad Gorico, je sicer prinesla nekaj dežja, a žal ne samo dežja. Od Krmina do Rupe se je raztegnil črn oblak s točo, ki je na teh predelih zemlje pokončala

še to, kar je ostalo od suše. Standrežci so v tej hudi suši vozili vodo v sodih na vinograde, da so zalivali trte v upanju, da bodo le kaj rešili, sedaj pa so premnogi pobirali po tleh dozorele jagode, da morada le iztisnejo iz njih nekaj vina. V Sovodnjah je toča dosegla le prve hiše, hujšo škodo pa je naredila v Ruپی in na Peči. Prav tako je toča napravila veliko škodo v okolici Krmina, posebno v Bračanu, v Moši in Fari.

Spremembe hišnih števil

Pokrajinska uprava je spremenila hišne številke večini hiš v naslednjih ulicah: ulica Carducci, Arcivescovado, Piazza Vittoria, ulica Don Bosco.

TRŽAŠKE NOVICE

Volitve v tržaški občini

Vse stranke se živalno pripravljajo za nastop pri občinskih volitvah v tržaški občini. V teku so tudi priprave za Slovensko listo. Tržaški Slovenci se radi ponasamo, da smo zavedni. Kakor je na Opčinah lepo povedal č. g. Mazora, moramo Slovenci pokazati svojo versko in narodno zavednost tudi pri volitvah. Tisti, ki se še spominjajo trpljenja in preganjanja iz fašističnih časov, lahko povedo, s kolikšnim veseljem in navdušenjem bi ta krat Slovenci glasovali za svoje zastopnike, pa niso mogli. Se govoriti niso smeli v svojem jeziku. Danes so se razmere spremenile. Danes Slovenci lahko postavimo lastne kandidate, in to bomo tudi storili.

Od drugih ne pričakujemo, da bi dali glasove našim zastopnikom, prav tako pa tudi naši ljudje ne bi smeli glasovati za neslovenske stranke, ako bi bili res zavedni. Zato glejmo, da se bodo vsi naši glasovi strnili okrog lipe, ki je doživela že vse in žalostne čase kot simbol naših pravic, naših zahtev, želja in težnj.

Vsakdo, prav vsakdo, ki bere te vrstice, naj v teh tednih, ki nas ločijo od volitev, stori kaj dobrega za čim večji uspeh pri volitvah. Dolžnost slehernega zavednega Slovenca je, da pridobi za našo stvar zlasti malo zavedne, mlačne ali zapeljane rojake. Če vsakdo pridobi vsaj enega novega volilca, se bo število naših glasov podvojilo! Žalostno bi bilo, če bi Slovenci glasovali za italijanske socialiste, komuniste ali independentiste, pa četudi bi bili na njihovih listah ljudje s slovenskimi imeni! Biti moramo edini! Program Slovenske liste je moderen, socialen, upošteva vse potrebe naših ljudi v mestu, predmestjih in okolici.

Majhni smo in ne moremo vplivati na svetovne dogodke, kot skušajo velike stranke. Zato pa lahko posvetimo vse sile tistim potrebam in težavam, ki žulijo našega malega človeka. Slovenska katoliška skupnost ima velike stroške v volilno agitacijo, a ne dobiva od nikogar javnih podpor. Zato se lepo priporoča zlasti imovitejšim Slovincem, da bi prispevali v volilni sklad.

Pomagajte prizadetim od suše!

Po Tržaškem in Goriškem se nudi žalosten pogled na njive, vinograde in travnike. Suša jih je požgala, ponekod pa je divjala še toča. Dež je prišel prepozno in še z burjo. Po približnih cenitvah znaša škoda na Tržaškem poldrugo milijardo lir, na Goriškem pa dve milijardi. Javna oblast mora takoj priskočiti na pomoč. Preskrbeti je treba krmo, kajti sicer bi morala živina v zakol, kar bi bila velika škoda.

Na Tržaškem se Slovenska katoliška skupnost obrača na vladne predstavnike, pokrajino, občino, kmetijsko nadzornišvo in kreditne zavode. Opuste naj običajno birokratično zavlačevanje in pomagajo takoj, da ne bo prepozno. Če ne bo takojšnje pomoči, bo treba živino prodati ali zaklati. Za prvo silo je nujna takojšnja denarna podpora, nato pa brezobresna posojila za nakup krme, preskrbo semen, obnovitev vinogradov, itd. Vsem, ki so imeli izgubo pri živini, v vinogradih ali pri povrtini in sadju, je treba odpisati tudi zemljiške in dodatne davke, odložiti

Slovenski otrok v slovensko šolo!

Dolžnost slovenskih staršev je, da vpišejo svoje otroke v slovenske šole. Le v teh šolah se bo otrok naučil obeh jezikov.

Naš svetniški škof Anton M. Slomšek je zapisal:

»Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo prejeli od svojih staršev. Skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Cloveški jezik je talent, ki nam ga je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim kupčevali in napravili veliko dobička. Kdor svoj materin jezik pozabi, malopridno zakoplje svoj talent.«

Olympia se uveljavlja

Pred kratkim je član Olympije Di Battista Roman dosegel lep uspeh: na lahkoatletskem tekmovanju v Gorici za »Pokal Schnabl« je zasedel tretje mesto v skoku v daljavo z rezultatom 6,08 m. S tem je pokazal, da njegova zmaga na troboju s Korošci in Tržačani ni bila samo slučajna.

Naradžajnik (allievo) Princič Jože pa je bil poklican, da bo kot član goriške reprezentance tekmoval v metu krogle na deželnem prvenstvu naraščajnikov, ki bo prihodnjo nedeljo v Gorici.

zbirke ob poletnih kvatrach. Tako imate pregled za vse vasi in kraje. Tukaj so zapisani tudi darovi iz Ricmanj, kar smo v Poročilu po naši pomoti izpustili.

Ob poletnih kvatrach ste darovali za Marijanišče v posameznih krajih sledeče vsote:

	lir
Sveti Križ	13.100
Prosek	5.300
Kontovel	4.500
Opčine	21.000
Repentabor	2.000
Trebče	4.350
Bazovica	7.560
Katinara	7.500
Ricmanje	3.000
Boršt	10.670
Boljunec	9.150
Dolina	8.500
Mačkovlje	7.200
Stramar	4.260
Skedjenj	18.000
Sv. Ana	17.100
Salezijanci	7.000
Sv. Jakob	21.161
Sv. Vincenc	19.000
Sv. Ivan	7.000
Sv. Anton	37.200
Rojan	20.000
Barkovlje	8.745

Vsem dobrotnikom se Marijanišče iskreno zahvaljuje in priporoča. — Za vse dobrotnike zadnje zbirke bo v zahvalo sv. maša v Marijanišču 4. oktobra.

Prosek

Že od leta 1876 prirejajo na Proseku v septembru Marijino procesijo. Samo vojni dogodki so pretrgali vrsto procesij, drugače pa se v mirnem času redno vršijo. Letos je bila Marijina procesija zadnjo nedeljo, 16. septembra. Udeležba domačinov je bila izredno velika; opazili smo tudi skupine Marijinih častilcev iz sosednjih župnij: Sveti Križ, Kontovel in Opčine.

Procesijo je vodil openski g. dekan; sodelovala je domača godba, ki je spremljala lepo ljudsko petje. Po procesiji, med katero smo opazili proseške hiše zelo okrašene, smo se vsi zbrali na trgu pred cerkvijo, kjer je vsej množici iz srca govoril g. dr. St. Janežič. Tako iskreno in prepričevalno je znal svojem ljudstvu govoriti škof Slomšek, ki se ga v teh dnevih spominjamo. Po govoru smo zmolili molitev za cerkveni zbor in prejeli evharistični blagoslov. Lepa proseška cerkev je dobila za letošnji Marijin praznik po dobroti faranov dragoceno veliko preprogo, ki pokriva ves prostor pred oltarjem. — Glavni praznik ima proseška župnija 11. novembra (sv. Martin).

Šolski izidi

Na Strokovni industrijski šoli v Dolini so uspešno opravili nižji tečajni izpit v jesenskem roku naslednji kandidati:

Curman Miroslav, Krmeč Boris, Maver Miran, Petaros Vladimir, Sancin Slavko, Tul Milan, Zahar Stevo, Zobec Cvetko; Canziani Vanda, Fabris Marija-Loredana, Mahnič Lidija. — Dva kandidata sta bila zavrnjena.

»Primorski« neinformiran

V torek 11. septembra je Primorski dnevnik objavil vest, da se katoliška mladina ni udeležila polaganja vencev na grob bazoviških žrtev. V pojasnilo temu moramo povedati, da se je slovenska katoliška mladina že v četrtek 6. septembra zvečer udeležila na Bazovici maše zadušnice za žrtve in nato prisostvovala polaganju vencev. Nismo pa ob tej priliki

videli onih, ki so v nedeljo pozneje po grešali odsotnost katoliške mladine.

Rojan

V torek 11. septembra je po več kot trimesečnem trpljenju v bolnici umrla članica dekliske Marijine družbe Pina Bizjak. K zadnjemu počitku smo jo sprejeli v četrtek 13. septembra.

Bila je ena tistih duš, ki ne mislijo nase, ampak žive zaradi Kristusa samo za druge. Bog jo je obdaril z izrednimi talenti. Še v starosti je imela tak spomin, da smo se za vse podatke iz preteklosti obračali nanjo. Če ji ne bi slaboten vid preprečil nadaljnega študija, bi lahko po človeško govorjeno, v življenju dosegla veliko.

Odkar je bila leta 1904. pri ustanovitvi Marijine družbe sprejeta v družbo, je bilo njeno življenje tesno povezano z življenjem družbe. Menda je bila vsa leta članica odbora in večkrat načelnica. Vsa leta je sodelovala pri cerkvenem petju. Posebno ljubezen je imela do misijonov. Dolga leta je vodila misijonski krožek, vzbujala zanimanje za misijone, zbirala darove, organizirala izdelavo cerkvenega perila, zlasti pa skrbela za molitveno pomoč. Imela je fin čut za uboge. Sama je vedno živela skromno, a če je kje opazila, da je potrebna pomoč, jo je znala vedno najti. Sodelovala je tudi pri Vincencijevi konferenci.

Mnogim je bila svetovavka. Vsako stvar je znala presoditi v luči vere. Ker je sama živela iz Boga, je tudi vse presojala v luči večnosti.

Otroško se je veselila novega Marijinega doma. Čeprav bolehnata, je vztrajno pobirala darove za Marijin dom po Greti. Še pred smrtjo je rekla, da bi rada vsaj toliko časa živela, da bi pomagala plačati dolg pri Marijinem domu.

Naša župnijska skupnost in Marijina družba ji dolgujeta veliko. Naj ji Bog poplača ves trud in trpljenje! — Večkrat je rekla, naj je ne pustimo predolgo v vica. Radi bomo molili zanjo in se ji tako vsaj malo oddolžili. Za vedno nam bo ostala svetel vzor.

Pogreba so se udeležili trije bivši voditelji Družbe: g. Angel Kosmač, g. Jožef Križman in msgr. Jakob Ukmar, ki jo je sprejel v Marijino družbo. Vsem srčno hvala!

Stanko Zorko

OBVESTILA

SOLSKO SKRBNISTVO sporoča, da so od 15. septembra dalje, deset dni zaporedoma, od 10. do 12. ure popoldne na vlogi pri znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom - Ulica L. Vecchio, št. 9/II, prednostne lestvice za nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1962-63.

VPISOVANJE. Ravnateljstvo Nižje srednje šole (gimnazije) in Strokovne šole v Gorici opozarja vse, ki se jih tiče, da se vpisovanje v ti dve šoli zaključijo nepreključno 25. septembra.

DAROVI

Za Katoliški dom: Jožef Cej 500; Marija Orel 1.000; Marija Novak 3.000; Alojzija Pocarini 1.500; Ana Brezigar 1.000; Katarina Munih 1.000; G. A. 2.000; Zofija H. 1.000; Alojzija Sušmelj 500; Olga Hvala 300; Marija Makuc 200; Karla Turus 500; V. V. 5.000; Goriška Marijina družba 12.000; N. N. 1.000; Viktorija Komie 1.000; N. N. 2.000; N. N. družbenica 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Princič Ivan Krmin 2.000 v spomin pok. prof. M. Fileja; Velikonja Milka 2.000; Marinčič Milka v spomin pok. bratranca č. g. Krištofa Tomšiča 500 lir.

Za založbo slovenskih knjig: Ob stoletnici smrti škofa Slomška Piščanc Ivanka Trst 10.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

+

Po kratki bolezn nas je v soboto zjutraj 15. septembra nepričakovano zapustila naša dobra mama

BARBARA ŠAH

Pokopali smo jo v ponedeljek 17. septembra na pokopališču v Celju.

Celje, Zalec, Laško, Trst, 17. sept. 1962.

Zalujoča hči in sinovi: MARIJA, LOVRO, MAKŠ, CVETKO, JOŽE ter snahi in vnuki